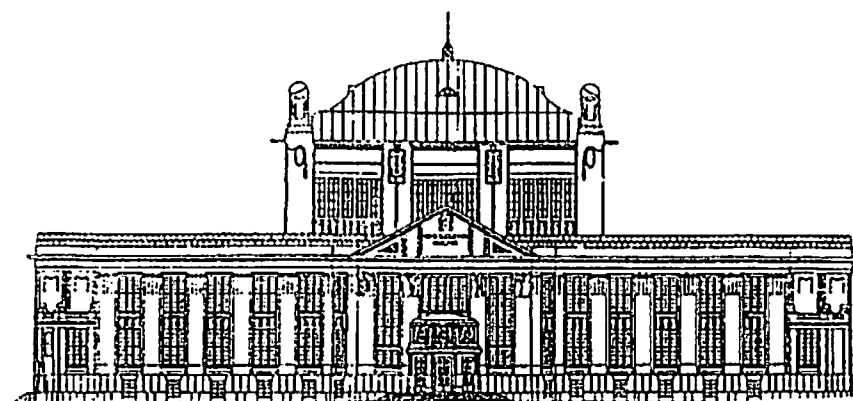


HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PROGRAMA RADA
HRVATSKOG DRŽAVNOG ARHIVA
U 2020. GODINI**



Zagreb, veljača 2021.

Sadržaj

Uvod	3
O nama	5
Naša misija, smjer razvoja i ciljevi	7
Ostvareno u 2020. godini	8
1. Dostupnost gradiva	8
Obrada i opis gradiva	8
Dostupnost i korištenje putem on-line kataloga i portala	12
Dostupnost i uvjeti za korištenje gradiva u Arhivu	12
2. Uključenost korisnika i javnosti	14
Programi namijenjeni široj javnosti	14
Znanstveno-istraživačka djelatnost	18
Izdavačka djelatnost	18
Suradnja s obrazovnim ustanovama	20
Komunikacija s javnošću	20
3. Podrška stvarateljima gradiva u upravljanju dokumentacijom	21
Evidencije o stvarateljima/imateljima i o gradivu izvan arhiva	21
Nadzor nad stvarateljima i imateljima arhivskog gradiva	21
Stručna podrška u zaštiti gradiva izvan arhiva	22
Stručno usavršavanje djelatnika na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva	22
Preuzimanje gradiva u Arhiv	22
4. Pобоljšanje uvjeta za dugoročno očuvanje i iskoristivost gradiva	24
Uređenje novih spremišta	24
Postojeća arhivska spremišta	24
Upravljanje gradivom u spremištima	25
Mjere aktivne zaštite ugroženog ili oštećenog gradiva: tehničko opremanje, konzerviranje i restauriranje, mikrofilmiranje, digitalizacija	25
5. Sposobnosti i kompetencije	28
Matični poslovi arhivske službe	28
Povećanje stručnih i organizacijskih sposobnosti Arhiva i osiguranje dostupnosti resursa iz više izvora	28
Administrativna i tehnička podrška radnih procesa i sustava Arhiva	29

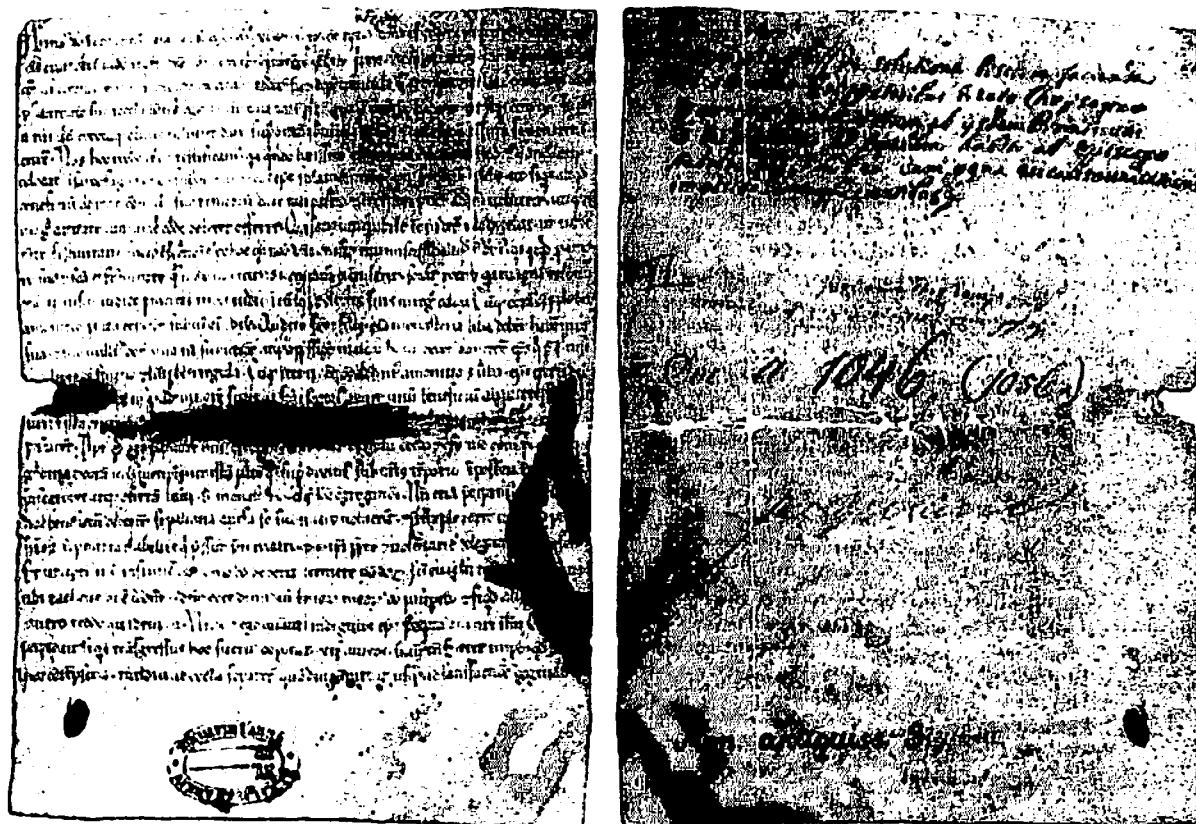
Uvod

U okviru zakonom propisanih zadaća i Strateškoga plana koji je bio važeći za trogodišnje razdoblje 2018. – 2020., plan rada HDA za 2020. godinu bio je kontinuirano usmjeren na ostvarenje pet ciljeva:

- osigurati punu dostupnost gradiva,
- osnažiti uključenost korisnika i javnosti,
- podržati stvaratelje gradiva u upravljanju dokumentacijom,
- osigurati uvjete za dugoročno očuvanje i iskoristivost gradiva,
- razvijati sposobnosti i kompetencije.

Time se nastavlja kontinuitet s našom djelatnošću u proteklom višegodišnjem razdoblju, koja je bila naglašeno usmjerena na povećanje dostupnosti gradiva, razvoj novih programa i sadržaja za javnost, te na neprestano povećavanje kapaciteta za pohranu gradiva.

Osiguravanje dostupnosti gradiva i primjerenih uvjeta za njegovo korištenje, temeljna je funkcija javnih arhiva. Vodeći računa o rastućim očekivanjima korisnika u pogledu kvalitete i opsega usluga, prije svega uslijed primjene digitalnih tehnologija, naše usluge i sadržaje nastojimo stalno razvijati.



HR-HDA-876-3

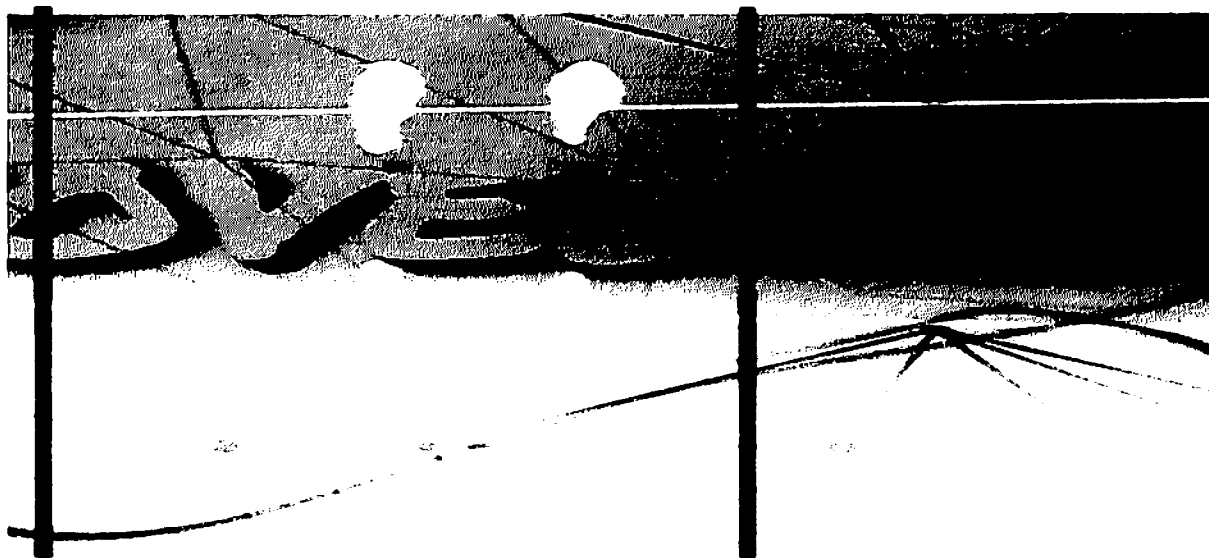
Potvrda darovnice zadarskih ribara crkvi Sv. Krševana u Zadru, 1056.

U 2020. godini nastavljen je pozitivan trend u obradi i opisu nesređenoga arhivskog gradiva, a nova obavijesna pomagala odmah su postajala dostupna u digitalnom obliku putem online kataloga. Kroz program zaštitnoga i sigurnosnog snimanja, te kroz više posebnih programa, digitalizirane su značajne količine gradiva. Podatci o gradivu sustavno su se objavljivali u vlastitom online katalogu i na drugim relevantnim portalima.

Arhivsko gradivo i druge usluge arhiva koristile su brojne kategorije korisnika različitih interesa i potreba. U 2020. godini nastavljen je trend rasta ponude informacija i raznovrsnih programa, unatoč tome što su zbog pandemije korona-virusa, kao i triju većih i niza manjih potresa, zaposlenici HDA dijelom radili u drugačijim okolnostima, i znatno reducirano za korisnike i posjetitelje u fizičkome smislu. Međutim, navedeni razlozi bili su poticajem ubrzanoga okretanja mogućnostima suvremenih tehnologija, te smo ubrzo ponudili „zamjenske“ programe kroz vlastiti youtube-kanal, kreiranjem virtualnih izložbi, prenošenjem događanja u realnome vremenu (streaming), online skupovima i tečajevima, i dr.

Nastavljena je suradnja s obrazovnim i znanstvenim institucijama, a ostvareno je i sudjelovanje naših stručnjaka u više domaćih i međunarodnih projekata. Internetske stranice svakodnevno se popunjavaju novim i naprednijim sadržajima. Komunikacija s javnošću ostvaruje se putem službenih mrežnih stranica ali i putem društvenih mreža (facebook i instagram).

Zadovoljni smo i ostvarenom suradnjom s medijima te interesom koji su u 2020. pokazali za izvještavanje o našim programima i redovnoj djelatnosti. O našim izdanjima izvještavali su i feljtonistički prikazivali tiskani mediji (Večernji list, Jutarnji list, Globus, Vijenac), elektronički mediji (t-portal, historiografija.hr), radio-televizijska produkcija (HRT: Vijesti iz kulture, središnji i drugi Dnevници, Nova TV, radijski programi: HRT 3, Radio-Sljeme), no uvijek ima prostora za povećanje medijske vidljivosti.



9.12.2020. u emisiji „Poveznice“ Trećega programa Hrvatskoga radija, koja se bavi temama iz kulture, kroz tri sesije sudjelovali su djelatnici Hrvatskog državnog arhiva i predstavili arhivsko gradivo o kojemu naša ustanova skrbi.

Određen dio naših aktivnosti i radnih procesa mijenjao se i u 2020., nakon donošenja još dvaju krucijalnih podzakonskih akata: Pravilnika o korištenju arhivskoga gradiva te Pravilnika o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva.

Među temeljnim zadaćama javnih arhiva i podrška je stvarateljima u upravljanju zapisima koji nastaju njihovim radom. Posebno smo zadovoljni kontinuitetom održavanja i brojem polaznika redovnih i specijaliziranih tečajeva o uredskom poslovanju i upravljanju dokumentacijom, te podrškom stvarateljima koja se ostvaruje kroz redovne stručne nadzore, odobravanje internih akata za upravljanje dokumentacijom, odobravanje izlučivanja dokumentarnog gradiva, davanja stručnih mišljenja, i drugih oblika podrške, unatoč otežanim uvjetima kao posljedice stalnih, više ili manje rigidnih epidemioloških mjera.

Nastavljeno je s poboljšanjem radnih uvjeta te uvjeta čuvanja gradiva u svim prostorima Arhiva. Dovođeno je uređenje dodatnoga spremišnog prostora u Kerestincu, čime su se za cca 10.000 dužnih metara povećali kapaciteti za preuzimanje konvencionalnoga gradiva, odnosno, osigurali dodatni spremišni uvjeti za čuvanje gradiva i na ostalim medijima.

I u 2020., brinuli smo o razvoju novih kompetencija i stručnom usavršavanju svih djelatnika, te nastavili unaprjeđivati radne i organizacijske procese. Pratili smo, prevodili i implementirali razne međunarodne norme i standarde.

O nama

Hrvatski državni arhiv javna je ustanova u kulturi čiji je osnivač Republika Hrvatska. Nadležan je za arhivsko gradivo središnjih državnih tijela, drugih javnih institucija, te privatnih pravnih osoba, obitelji i pojedinaca od značaja za državu u cjelini. Kao središnji i matični državni arhiv pruža potporu drugim arhivima i organizacijama koje čuvaju arhivsko gradivo, te vodi središnje nacionalne arhivske evidencije. Djelokrug i poslovi arhiva uređeni su Zakonom o arhivskom gradivu i arhivima i pripadajućim provedbenim propisima.

Osnovna je zadaća HDA identificirati arhivsko gradivo koje ima trajno značenje za Republiku Hrvatsku, njeno društvo te za nacionalni korpus izvan zemlje, sačuvati ga i učiniti lako dostupnim svim korisnicima pod jednakim uvjetima. Na taj način brinemo o zaštiti arhivskoga gradiva kao dijela nacionalne kulturne baštine, doprinosimo kulturnom životu i informiranosti građana, te ostvarivanju njihovih prava i interesa.

HDA skrbi o najvećoj i najznačajnijoj cjelini arhivskoga gradiva u zemlji. U 1928 arhivskih fondova i zbirki nastalih djelovanjem središnjih državnih tijela, državnih upravnih organizacija, pravosudnih tijela, prosvjetnih, kulturnih, zdravstvenih i vojnih ustanova, kao i djelatnošću istaknutih pojedinaca i obitelji te hrvatskoga iseljništva, čuva se oko 30 700 d/m gradiva. Specifične cjeline čine zbirke fotografija Fototeke HDA s više od 1 751 000 fotografija različitih tehnika, te Mikroteka s više od 10 000 000 snimaka dokumenata iz različitih ustanova iz Hrvatske i svijeta. Čuvamo također nacionalnu filmsku baštinu, zbirku stranoga filma, kao i popratno filmsko i drugo audiovizualno gradivo. Knjižnica HDA sadrži više od 165 000 svezaka knjiga i časopisa, te predstavlja jednu od najvrjednijih specijalnih knjižnica u Hrvatskoj.

U našoj je nadležnosti oko 650 kategoriziranih stvaratelja i posjednika arhivskoga gradiva, kojima pružamo potporu u upravljanju dokumentacijom nastalom njihovim radom, te nadziramo rukovanje i pohranu arhivskoga gradiva kako bi ono bilo dugoročno očuvano. Postojeće fondove i zbirke u HDA nastojimo sustavno obogaćivati novim akvizicijama, koliko je najviše moguće u nedostatku dostatnoga spremišnog prostora. Prema stručnim procjenama, na terenu se nalazi još oko 20 000 d/m konvencionalnoga arhivskog gradiva

koje u relativno kratko vrijeme treba preuzeti u Arhiv, a napose je zahtjevan zadatak preuzimanja digitalnoga gradiva, za što smo u protekloj godini osigurali normativne i postupovne preduvjete.

Djelatnost Arhiva odvija se u sljedeće ustrojenim odjelima:

- Odjel za zaštitu i obradu arhivskog gradiva,
- Odjel za informacije i komunikaciju,
- Središnji fotolaboratorij,
- Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju,
- Hrvatska kinoteka,
- Odjel za digitalno gradivo i informacijske tehnologije,
- Odjel općih i računovodstvenih poslova,
- Odjel Depozit Zagrebačke nadbiskupije,
- Zavod „Ivan Kukuljević Sakcinski“,

na nekoliko lokacija u Zagrebu i okolici.

Sjedište i središnja zgrada nalazi se u Zagrebu, na Marulićevu trgu 21. Tu je prostor Velike čitaonice za istraživače, prostori za programe namijenjene javnosti, uredski prostori najvećega broja odjela (Odjel za zaštitu i obradu arhivskog gradiva, Odjel za informacije i komunikaciju, Središnji fotolaboratorij, Središnji laboratorij za konzervaciju i restauraciju, Odjel za digitalno gradivo i informacijske tehnologije, Odjel općih i računovodstvenih poslova, Metropolitanska knjižnica Odjela Depozit Zagrebačke nadbiskupije), te dio radnih i spremišnih prostora za arhivsko gradivo. Odjel Hrvatske kinoteke smješten je u objektu u Savskoj cesti 131, a Odjel Depozit Zagrebačke nadbiskupije na Kaptolu 27. Izvan Zagreba koriste se još objekti u Kerestincu (radni i spremišni prostori), te dvorac Januševec u Brdovcu (spremišni prostori). Ukupan prostor kojim Arhiv raspolaže na svim lokacijama je 22.892 m².

Sredstva za rad Arhiva osiguravaju se iz državnoga proračuna, međunarodnih projekata EU u kojima Arhiv sudjeluje, te vlastitih sredstava koja se namjenski troše na unaprjeđenje djelatnosti, što uključuje održavanje objekata i opreme, informatizaciju djelatnosti, nabavu računalne i druge opreme potrebne za rad Arhiva, stručno usavršavanje djelatnika na svim područjima rada Arhiva, realizaciju programa namijenjenih javnosti, međunarodnu suradnju i druge aktivnosti iz djelokruga Arhiva.

Naša misija, smjer razvoja i ciljevi

Naša je misija osigurati dostupnost i iskoristivost arhivskoga gradiva koje čuvamo i za koje smo nadležni, te njegovim korištenjem poticati stvaranje novih vrijednosti za zajednicu i pojedince.

Vrijednost naše pisane baštine želimo što potpunije predstaviti, trajno nadopunjavati primjerenim odabirom novoga gradiva, te je očuvati za buduće naraštaje.

Naša je vizija osigurati brz i potpun pristup arhivskome gradivu koje čuvamo, te biti mjesto prepoznatljivo po kvaliteti usluga i pozitivnom korisničkom iskustvu za širok spektar korisnika i posjetitelja.

Vrijednost arhivskoga gradiva očituje se na različite načine. Za istraživače i pružatelje informacijskih usluga ono je jedinstven izvor podataka, za institucije podrška u poslovanju, za pravne i fizičke osobe sredstvo za zaštitu i ostvarenje prava, a za javnost i građane poveznica s prošlošću i baštinom. Zadaća je arhiva omogućiti da te vrijednosti budu što potpunije iskorištene.

U razdoblju do 2021. godine, aktivnosti Arhiva usmjerene su prema pet glavnih strateških ciljeva. To su:

- **Cilj 1: Svi podaci o gradivu i značajan segment gradiva dostupni su u digitalnom obliku**
- **Cilj 2: Povećati uključenost korisnika i javnosti u programe Arhiva**
- **Cilj 3: Značajnije doprinijeti kvaliteti upravljanja dokumentacijom u javnom sektoru**
- **Cilj 4: Poboljšati uvjete za dugoročno očuvanje gradiva u Arhivu i podržavati projekt uspostave e-arhiva**
- **Cilj 5: Osigurati da Arhiv raspolaže kompetencijama i resursima koji su potrebni za ostvarenje njegove misije.**

Ostvareno u 2020. godini

1. Dostupnost gradiva

Aktivnosti koje se odnose na povećanje dostupnosti i korištenja gradiva bile su usmjerene na obradu gradiva koje još nije obrađeno ili je nedostatno opisano, izradu novih obavijesnih pomagala, a u uvjetima pandemije napose je naglasak bio na povećanju dostupnosti i korištenje obavijesnih pomagala i digitaliziranoga gradiva putem online kataloga i relevantnih portala. Ostvarili smo sljedeće:

Obrada i opis gradiva

Različitim je fazama arhivističke obrade (analiza povijesti stvaratelja i fonda/zbirke, identifikacija gradiva i izrada plana sređivanja, razvrstavanje u arhivske jedinice prema planu sređivanja, vrednovanje, izrada prijedloga s popisom gradiva za izlučivanje, tehničko sređivanje, opremanje ili kartoniranje gradiva, izrada, revizija i verifikacija obavijesnih pomagala, priprema za digitalizaciju, prijepisi postojećih pomagala i dr.) bilo obuhvaćeno 158 fondova / zbirki.

Obrađeno je cca 7.500 tehničkih jedinica (oko 720 m gradiva) kao i cca 59.500 dosjea/predmeta, oko 900 isprava i spisa, 500 nacрта, karata, stampata i drugih komada. Završeno je sređivanje 17 cjelovitih fondova/zbirki, a verificirano je 18 sumarnih i analitičkih inventara. Dovršeno je i 26 arhivskih popisa, a više je obavijesnih pomagala u postupku izrade.

Obradom su u 2020. bili obuhvaćeni sljedeći fondovi i zbirke (redni broj je broj fonda/zbirke iz Općega inventara HDA):

- | | |
|---|---|
| 1.HR-HDA-25. Ugarska dvorska komora. Hrvatske plemićke obitelji i vlastelinstva | 17.HR-HDA-1687. Carski kraljevski odjel za pratnju bjegunaca u Vinkovcima |
| 2.HR-HDA-34. Zagrebačka županija. Županijske skupštine | 18. HR-HDA-1697. Carsko kraljevsko vojno zapovjedništvo u Zagrebu |
| 3.HR-HDA-60. Notarijat Dubašnica | 19. HR-HDA-1704. Vojno zapovjedništvo za Dalmaciju. Rat u Italiji i ustanak u Dalmaciji |
| 4.HR-HDA-73.1. Carsko kraljevsko Ministarstvo pravosuđa. Hrvatsko-slavonski spisi | 20. HR-HDA-1715. Topničko zapovjedništvo u Dubrovniku |
| 5.HR-HDA-393. Privremeni pokrajinski sud za Hrvatsku | 21. HR-HDA-1734. Pohod generala Stojčevića na Dalmaciju |
| 6.HR-HDA-479. Zapovjedništvo 5. Armije | 22. HR-HDA-1735. Dalmatinski vojni zbor |
| 7.HR-HDA-495. Dinarska četnička oblast | 23. HR-HDA-1890. Zapovjedništvo za južnu Dalmaciju. Posadna brigada |
| 8.HR-HDA-646. Pavlinski samostan Dobra Kuća | 24. HR-HDA-1894. Vrhovni štab Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije |
| 9.HR-HDA-647. Pavlinski samostan Garić | 25. HR-HDA-1895. Glavni štab Hrvatske |
| 10.HR-HDA-689. Vlastelinstvo Ozalj | 26. HR-HDA-1897. Četvrti udarni hrvatski korpus |
| 11.HR-HDA-713. Obitelj Fanfogna Garagnin | 27. HR-HDA-1898. Šesti udarni slavonski korpus |
| 12.HR-HDA-750. Obitelj Ottenfels | 28. HR-HDA-1900. Osmi udarni dalmatinski korpus |
| 13.HR-HDA-876. Zbirka najstarijih hrvatskih povelja | 29. HR-HDA-1901. Jedanaesti udarni zagrebački korpus |
| 14.HR-HDA-877. Zbirka srednjovjekovnih isprava | |
| 15.HR-HDA-714. Obitelj Fodroci | |
| 16.HR-HDA-1633. Zbirka statuta | |

30. HR-HDA-1902. Štab Prve operativne zone
31. HR-HDA-1903. Štab Druge operativne zone
32. HR-HDA-2021. Vojnopomorska oblast JNA
33. HR-HDA-77. Kraljevski ministar hrvatsko-slavonsko-dalmatinski u Budimpešti
34. HR-HDA-78. Zemaljska vlada. Predsjedništvo. Interpelacije
35. HR-HDA-79. Zemaljska vlada. Odjel za unutarnje poslove. KTO. Odsjek za Istru
36. HR-HDA-82. Zemaljska vlada. Odjel za narodno gospodarstvo
37. HR-HDA-83. Zemaljska vlada. Odjel za zdravstvo
38. HR-HDA-85. Zemljorasteretno ravnateljstvo u Zagrebu
39. HR-HDA-99. Riječka županija
40. HR-HDA-120. Redarstveno ravnateljstvo u Zagrebu
41. HR-HDA-126. Ministarstvo za trgovinu i industriju Kraljevine SHS. Odjeljenje u Zagrebu
42. HR-HDA-129. Generalna inspekcija voda za Hrvatsku i Slavoniju
43. HR-HDA-135. Inspektorat Ministarstva narodnog zdravlja Kraljevine SHS
44. HR-HDA-136. Direkcija Jugoslavenskih državnih željeznica u Zagrebu
45. HR-HDA-139. Osječka oblast
46. HR-HDA-141. Zagrebačka oblast
47. HR-HDA-146. Savska banovina. Poljoprivredno odjeljenje
48. HR-HDA-162. Banovina Hrvatska. Odjel za rudarstvo.
49. HR-HDA-174. Rudarsko glavarstvo (Rudarsko satništvo)
50. HR-HDA-211. Hrvatski državni sabor
51. HR-HDA-219. Ministarstvo prometa i javnih radova NDH
52. HR-HDA-221. Ministarstvo skrbi za postradale krajeve NDA
53. HR-HDA-224. Ministarstvo obrta, veleobrta i trgovine NDH
54. HR-HDA-241. Ravnateljstvo državnih željeznica NDH
55. HR-HDA-252. Ravnateljstvo ustaškog redarstva. Židovski odsjek
56. HR-HDA-258. Rudarsko glavarstvo u Zagrebu
57. HR-HDA-259. Redarstvena oblast za grad Zagreb
58. HR-HDA-394. Stol sedmorice
59. HR-HDA-491. Opće upravno povjereništvo NDH kod II. armate talijanske vojske
60. HR-HDA-529. Hrvatska državna banka
61. HR-HDA-535. Hrvatska udružena banka Zagreb
62. HR-HDA-570. Prva hrvatska štedionica
63. HR-HDA-675. Pravoslavna gornjokarlovačka eparhija Plaški
64. HR-HDA-676. Povjerenik za likvidaciju „Usi Civici“ za Julijsku Krajinu i Alto Veneto te provincije Zadar i Trst
65. HR-HDA-890. Personalni spisi državnih službenika Zemaljske vlade, Pokrajinske uprave, oblasnih uprava, Savske banovine, Banovine Hrvatske i ministarstava NDH
66. HR-HDA-1060. Podžupanija zagrebačka
67. HR-HDA-1076. Ured za podržavljeni imetak. Ministarstvo državne riznice, Odjel za novčarstvo, državnu imovinu i dugove (PONOVA). P-prijave.
68. HR-HDA-1357. Zbirka kontrarevolucija i bjelogardejci
69. HR-HDA-1521. Hans Helm – policijski izaslanik pri Poslanstvu III. Reicha u Zagrebu
70. HR-HDA-1549. Zbirka zapisa upravnih i vojnih vlasti NDH i Narodnooslobodilačkog pokreta
71. HR-HDA-1550. Zbirka dokumenata talijanskih okupacijskih vlasti
72. HR-HDA-1942. Klinika za ženske bolesti i porode u Zagrebu (Petrova)
73. HR-HDA-1970. Jugoslavenska poljoprivredna banka
74. HR-HDA-2111. Centralna banka za trgovinu, obrt i industriju d.d. Zagreb
75. HR-HDA-2069. Kraljevsko poslanstvo Italije u Zagrebu
76. HR-HDA-280. Izvršno vijeće Sabora SRH
77. HR-HDA-283. Ministarstvo financija NRH
78. HR-HDA-286. Ministarstvo komunalnih poslova NRH
79. HR-HDA-291. Ministarstvo prosvjete NRH
80. HR-HDA-301. Državni sekretarijat za poslove opće uprave i budžet NRH
81. HR-HDA-376. Središnja okružna uprava zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije Bjelovar
82. HR-HDA-377. Središnja okružna uprava zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije Daruvar
83. HR-HDA-378. Središnja okružna uprava državnih posjeda Nova Gradiška
84. HR-HDA-379. Središnja okružna uprava zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije Osijek
85. HR-HDA-380. Središnja okružna uprava zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije Slavonski Brod
86. HR-HDA-382. Središnja okružna uprava zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije Varaždin
87. HR-HDA-383. Središnja okružna uprava državnih posjeda Virovitica
88. HR-HDA-384. Središnja okružna uprava zemljišnog fonda agrarne reforme i kolonizacije Zagreb

89. HR-HDA-1117. Šumsko gospodarstvo „Samarica“
90. HR-HDA-1167. Odjel za agrarnu reformu i kolonizaciju Ministarstva poljoprivrede NRH
91. HR-HDA-1409. Savjet za odnose s inozemstvom IVS-a
92. HR-HDA-1412. Sekretarijat za opće poslove IVS-a
93. HR-HDA-1415. Republički sekretarijat za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH
94. HR-HDA-1453. Uprava za suzbijanje kriminaliteta RSUP-a SRH (PUZ)
95. HR-HDA-1560. Uprava za zatvorski sustav RSPU, KPD Goli otok
96. HR-HDA-1561. Služba državne sigurnosti RSUP SRH
97. HR-HDA-1568. Ministarstvo poljoprivrede NRH, 1947-1951
98. HR-HDA-1587. Republički sekretarijat za saobraćaj SRH
99. HR-HDA-1592. Društveni pravobranilac samoupravljanja SRH, 1974-1990
100. HR-HDA-1595. Titov fond za stipendiranje mladih radnika i radničke djece
101. HR-HDA-1596. Vrhovni sud NRH
102. HR-HDA-1603. Samoupravna interesna zajednica kinematografije SRH, 1976-1983.
103. HR-HDA-1604. Republički fond za unapređenje kulturne djelatnosti u SRH, 1956-1974.
104. HR-HDA-1605. Republička samoupravna interesna zajednica kulture, 1974-1990.
105. HR-HDA-1616. Predsjedništvo SRH
106. HR-HDA-1651. Državni sekretarijat za poslove narodne privrede NRH
107. HR-HDA-2046. Republički komitet za zdravstvenu i socijalnu zaštitu SRH, 1965-1990
108. HR-HDA-2057. INA - industrija nafte d.d., 1950-1990.
109. HR-HDA-2060. Republički komitet za boračka pitanja
110. HR-HDA-2086. Glavna direkcija hotelskih poduzeća NRH, 1949-1951
111. HR-HDA-2108. Republički savjeti SRH, 1975-1990.
112. HR-HDA-2112. Viši disciplinski sud Hrvatske, 1947-1995
113. HR-HDA-2117. Komisija za sakupljanje i očuvanje kulturnih spomenika i starina
114. HR-HDA-367. Republički zavod za statistiku SRH
115. HR-HDA-1579. Ministarstvo informiranja RH
116. HR-HDA-1640. Državna komisija za popis i procjenu ratne štete
117. HR-HDA-1720. Krizni stožer Ministarstva zdravstva RH
118. HR-HDA-1741. Ured predsjednika RH F. Tuđmana
119. HR-HDA-1745. Operativni štab MUP-a
120. HR-HDA-2039. Urbanistički institut Hrvatske
121. HR-HDA-2049. Ured predsjednika RH S. Mesića
122. HR-HDA-2118. Državno izborno povjerenstvo
123. HR-HDA-1220. CK SKH
124. HR-HDA-631. Hrvatsko arhivističko društvo
125. HR-HDA-635. Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“
126. HR-HDA-966. Jugoslavenska narodna obrana
127. HR-HDA-968. Udruženje jugoslavenskih pomoraca
128. HR-HDA-1217. Fragmenti raznih društava i udruženja
129. HR-HDA-1246. Savez bankovnih, osiguravajućih, trgovačkih i industrijskih činovnika. Centrala Zagreb
130. HR-HDA-1247. Ujedinjeni savez željezničara Jugoslavije. Oblasni sekretarijat Zagreb
131. HR-HDA-311. Republička geodetska uprava SRH 153 katastarske općine
132. HR-HDA-746. Obitelj Maršić
133. HR-HDA-790. Artur Benko Grado
134. HR-HDA-807. Vatroslav Lisinski
135. HR-HDA-821. Mirko Stanisavljević
136. HR-HDA-825. Zdravko Šantić
137. HR-HDA-834. Ante Tresić-Pavičić
138. HR-HDA-900. Zbirka muzikalija
139. HR-HDA-902. Kartografska zbirka
140. HR-HDA-905. Zbirka građevinskih nacrti
141. HR-HDA-907. Zbirka stampata
142. HR-HDA-994. Zbirka kalendara
143. HR-HDA-995. Josip Adamček
144. HR-HDA-998. Stjepan Antoljak
145. HR-HDA-1006. Milan Blažeković
146. HR-HDA-1010. Branimir Bratanić
147. HR-HDA-1011. Mile Budak
148. HR-HDA-1016. Obitelj Čaldarović
149. HR-HDA-1049. Bogdan Krizman
150. HR-HDA-1421. Arhiv mapa
151. HR-HDA-1454. Zbirka iskaznica
152. HR-HDA-1755. Vesna Parun
153. HR-HDA-1770. Božidar Rašica
154. HR-HDA-1794. Zlatko Vince
155. HR-HDA-1801. Razne osobe
156. HR-HDA-1950. Hrvatski iseljenici
157. HR-HDA-1990. August Košutić
158. HR-HDA-2120. Martinić-Jerčić Zdravko

U Odjelu Depozit Zagrebačke nadbiskupije arhivistički je obrađivano 17 fondova:

- *Tajnički ured nadbiskupa Antuna Bauera*
- *Stolni / Prvostolni kaptol zagrebački, Stari kaptolski spisi / Acta Capituli antiqua*
- *NAZg, Župni arhiv Sv. Blaža, Zagreb*
- *NAZg, Župni arhiv Sv. Mihaela, Kalje*
- *NAZg, Župni arhiv Sv. Nikole, Žumberak*
- *te osobni fondovi: Anđele Horvat, Doris Baričević, Ferdinanda Suhodobnika, Tome Petrića, Milutina Juranića, Vite Cipriša, Ladislava Loine, Nikole Solde, Mije Pišonića, Stjepana Tumpe, Ivana Došlina, Ivana Tilšera*

Nastavljen je i posao izrade osnovnoga popisa svećenika Zagrebačke nadbiskupije tijekom njezine povijesti, započet prethodnih godina, a koji se ostvaruje u suradnji s Društvom za povjestnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić". Popis svećenika sadrži najosnovnije podatke iz njihova života, te izvore o njima.

Od gradiva Fototeke obrađeno je 21 670 snimaka iz sljedećih fondova i zbirki:

- *5. vojna oblast JNA (HR-HDA-1211).*
- *Zbirka fotografija različite provenijencije (HR-HDA-1425).*
- *Zbirka fotografija iz Prvoga svjetskog rata (HR-HDA-1426).*
- *Zbirka fotografija Središnjega fotolaboratorija (HR-HDA-1427).*
- *SDS RSUP SRH (HR-HDA-1561).*
- *Razne osobe (HR-HDA-1801).*
- *Zbirka fotoalbuma (HR-HDA-2009).*
- *Vjesnik – fotodokumentacija (HR-HDA-2031).*
- *Zbirka kazališne fotografije Marka Čolića (HR-HDA-2115).*

Izrađeni su korisnički dijapozitivi dopunskih filmova iz *Zbirke mikrofilmova gradiva iz inozemnih arhiva koje se odnosi na Hrvatsku (HR-HDA-1450)*, pri čemu je dubliran, razvijen i prekontroliran 21 mikrofilmski svitak sa 13 650 snimaka.

Premotan je i pripremljen za korištenje 1191 mikrofilmski svitak zaštitnih snimaka iz fonda *Zemaljska vlada. Predsjedništvo (HR-HDA-78)*, te su mikrofilmirane 4 matične knjige iz Župe Sinac, pri čemu je dubliran, razvijen i prekontroliran 1 mikrofilmski svitak sa 812 snimaka.

U Odjelu Hrvatski filmski arhiv, nastavljen je rad na identifikaciji gradiva za koje ne postoji cjelovita dokumentacija o načinu preuzimanja, posebno reguliranjem statusa gradiva preuzetog i razvrstanog u zbirke HFA i identifikaciji gradiva koje je ranije preuzeto. Nastavljen je rad na ažuriranju evidencija filmskoga fonda u bazi podataka o filmskom gradivu u Odjelu. Tijekom izvještajnog razdoblja u bazu je upisano 24 naslova domaćeg filma, a inventarna knjiga upotpunjena je s 220 novih upisa. Baza podataka ukupno ima 15.275 naslova.

Tijekom izvještajnoga razdoblja, nastavljen je rad na obradi nacionalne filmske zbirke. Obrada obuhvaća pregled i evidentiranje svih promjena na gradivu, pregled gradiva prije i nakon provođenja postupaka presnimavanja (zaštitnog i za korisnike), te otpreme i vraćanja posuđenog gradiva, redovite kontrole pohranjenih kopija i izvornog filmskog gradiva (negativ), pripreme gradiva za digitalizaciju i restauraciju, kao i filmološku obradu, te nadopune podataka u internoj bazi i izradu tehničkih i matičnih kartona za svaki naslov.

Programom revizije elektroničkih zapisa evidentirano je 1081 naslova s 357 komada beta kazeta te 730 naslov s 280 komada DVD i VHS nosača.

Obavljena je matična obrada 693 naslova, a filmološki je obrađeno ukupno 67 naslova, te su podaci unijeti u bazu podataka filmskog gradiva. Do sada digitalizirano popratno filmsko gradivo, arhivirano je u digitalnu bazu *Kino storage* (150 komada).

U 2020. godini ukupno je nabavljeno 326 knjiga i 241 sveščića časopisa. Putem razmjene stigle su 44 knjige, donacijom 263 knjige, kupnjom 19 knjiga. Kod časopisa nastavljena je redovita nabava ustaljenih naslova, od toga 156 sveščića razmjenom, 81 sveščića donacijom i 4 sveščića kupnjom.

Od početka izvještajne godine, Knjižnica HDA koristi knjižnični program *Aleph*, u kojemu je obrađena sva novopristigla građa, dok se ostalo obrađuje retrogradno. Ukupno je katalogizirano i klasificirano 1.060 knjižnih jedinica. U dva je postupka proveden i otpis knjižne građe, u kojima je otpisano 509 knjižnih jedinica.

Dostupnost i korištenje putem online kataloga i portala

Značajan dio aktivnosti koje su bile dijelom ostvarenja zadaće i misije povećanja dostupnosti putem online kataloga, odnosio se na sudjelovanje djelatnika na radionicama koje su organizirali HDA i tvrtka angažirana za konverziju podataka iz postojećega nacionalnog arhivskog informacijskog sustava u novi arhivski informacijski sustav.

U svrhu objave na vanjskoj stranici postojećega Hrvatskog arhivskog informacijskog sustava, i dalje se (dok traje konverzija) radilo na ažuriranju ranije upisanih podataka, upisu novih podataka o fondovima/zbirkama i stvarateljima, te njihovoj autorizaciji. Na vanjskoj stranici online kataloga također je u digitalnom obliku objavljeno 11 obavijesnih pomagala iz više državnih arhiva, koji su na taj način postali dostupni za korištenje širokoj publici.

U sklopu obilježavanja stogodišnjice Prvoga svjetskog rata, još je 2016. godine osmišljen i pokrenut portal HDA *Prvi svjetski rat 1914. – 1918. – pogled iz Arhiva* (<http://prvisvjetskirat.arhiv.hr/>), na kojem je, uz druge sadržaje, predstavljeno i dostupno za korištenje oko 45 000 digitalnih snimki dokumenata o toj temi. Iako je projekt završio, navedeni portal i dalje se održava.

Dostupnost i uvjeti za korištenje gradiva u Arhivu

Za rad u Velikoj čitaonici Arhiva u 2020. prijavilo se 292 novih korisnika, te je ostvareno 4387 posjeta, odnosno 20,4 posjeta dnevno. Iako ove brojke ukazuju na znatan pad u odnosu na 2019., valja naglasiti da je u organizaciju rada Korisničke službe, zbog specifičnih uvjeta, uložan silan napor. Osim konstantnih epidemioloških mjera koje smo redovito i promptno pratili internim revizijama mjera i postupanja, mogućnosti kvalitetnoga opsluživanja korisnika dodatno su bile smanjene nakon potresa 22. ožujka. Iako zgrada nije statički oštećena, došlo je do izvrtnja dijela gradiva s polica, nagnuća i puknuća polica, onečišćenja gradiva popadalom žbukom i šutom, puknuća i procurenja oborinskih voda sa stropova na dijelu spremišta najviše etaže, i dr., što je usporavalo i otežavalo dopremu gradiva. I u takvim uvjetima, na zahtjev korisnika u izrađeno je oko 95.534 preslika (digitalnih ili na papiru).

U 2020. elektroničkom je poštom pristiglo ukupno 1907 upita od kojih su zaposlenici KS odgovorili na 1503 upita dok je 404 upita proslijeđeno i na njih je odgovoreno iz nadležnih odsjeka. O broju i vrsti prispjelih dopisa te zaduženjima za njihovo rješavanje, konstantno se vodi evidencija.

Intenzivno je bilo i korištenje filmskoga gradiva. U izvještajnom razdoblju odgovoreno je na 139 pisanih upita korisnika, a u čitaonici Odjela gradivo je koristilo 23 korisnika.

Na osnovu 47 zahtjeva korisnika pregledan je i presnimljen 121 filmski naslov ukupnog trajanja 18.352 minuta s filmske vrpce, i 311 filmskih naslova trajanja 8965 minuta s elektroničkih nosača. Digitalno je obrađeno 157 naslova u trajanju od 2.633 minuta, a digitalizirano je 130 komada različitoga popratnog filmskog gradiva (fotografije, plakati, knjige snimanja, dijalog liste, i sl.).

U izvještajnom razdoblju, na zahtjev 25 korisnika izdano je 88 naslova na filmskoj vrpci i digitalnim nosačima za projekcije u kinima i na festivalima, te je u tu svrhu prije posudbe i po povratu gradiva pregledano 103 naslova ukupne dužine 141.228 metara kopija na filmskoj vrpci (321 filmska rola) .

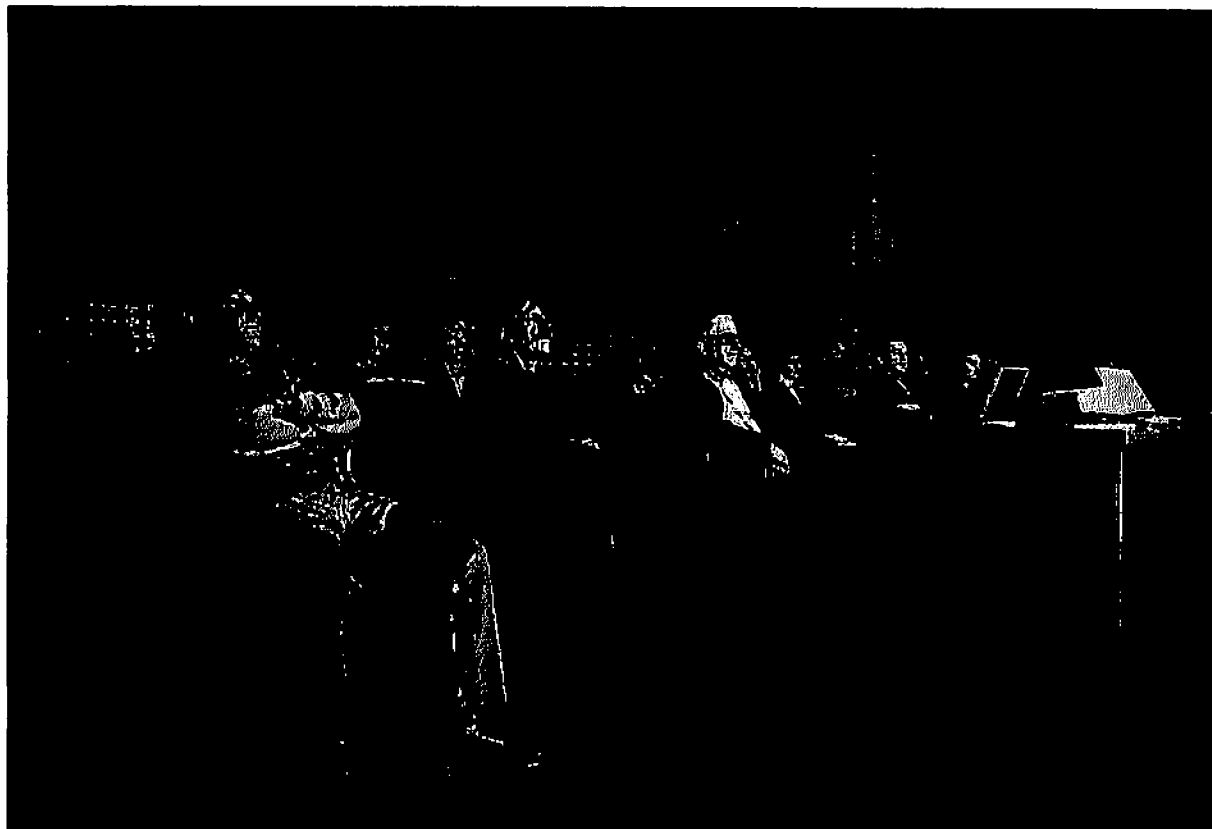
Odjel Nadbiskupijskoga arhiva poslužio je 112 korisnika sa sljedećim količinama gradiva: 663 knjiga i obavijesnih pomagala, 241 kutija i 57 omota gradiva, 739 pojedinačnih spisa, 5 zemljovida, 75 nacрта, 205 pojedinačnih fotografija i 154 mikrofilma, a u Metropolitanskoj je knjižnici boravilo 60 korisnika koristeći 57 jedinica gradiva.

2. Uključenost korisnika i javnosti

Aktivnosti koje se odnose na povećanje uključenosti korisnika i javnosti u programe Arhiva, uobičajeno su usmjerene na: povećanje do sad dostignutoga broja događanja namijenjenih široj javnosti i njihovu mobilnost, sudjelovanje u obilježavanju obljetnica značajnih događaja, redefiniranje uloge Arhiva kao mjesta istraživačkog rada i razvijanje suradnje s drugim nositeljima istraživačkog rada na područjima koja su relevantna za Arhiv, proširenje suradnje s obrazovnim ustanovama i ponude sadržaja za obrazovne programe, unaprjeđenje mogućnosti za rad zainteresiranih osoba u programima Arhiva, te unaprjeđenje komunikacije s javnošću putem društvenih mreža i drugih suvremenih komunikacijskih alata. Naravno, i kod ovih aktivnosti zabilježen je određen pad brojčanih pokazatelja, ali je ipak ostvareno sljedeće:

Programi namijenjeni široj javnosti

Za razliku od prethodnih godina, aktivnosti namijenjene javnosti smanjene su zbog već uvedno navedenih okolnosti. Međutim, sve tradicionalne oblike programa nastojali smo prebaciti u online oblik: Filmski (održana je samo jedna projekcija s fizički prisutnom publikom) i Kulturni četvrtak (održana su samo dva predavanja s fizički prisutnom publikom), izložbe, predavanja, i dr..



S posljednje projekcije Filmskoga četvrtka održane „u živo“, 20. veljače 2020.

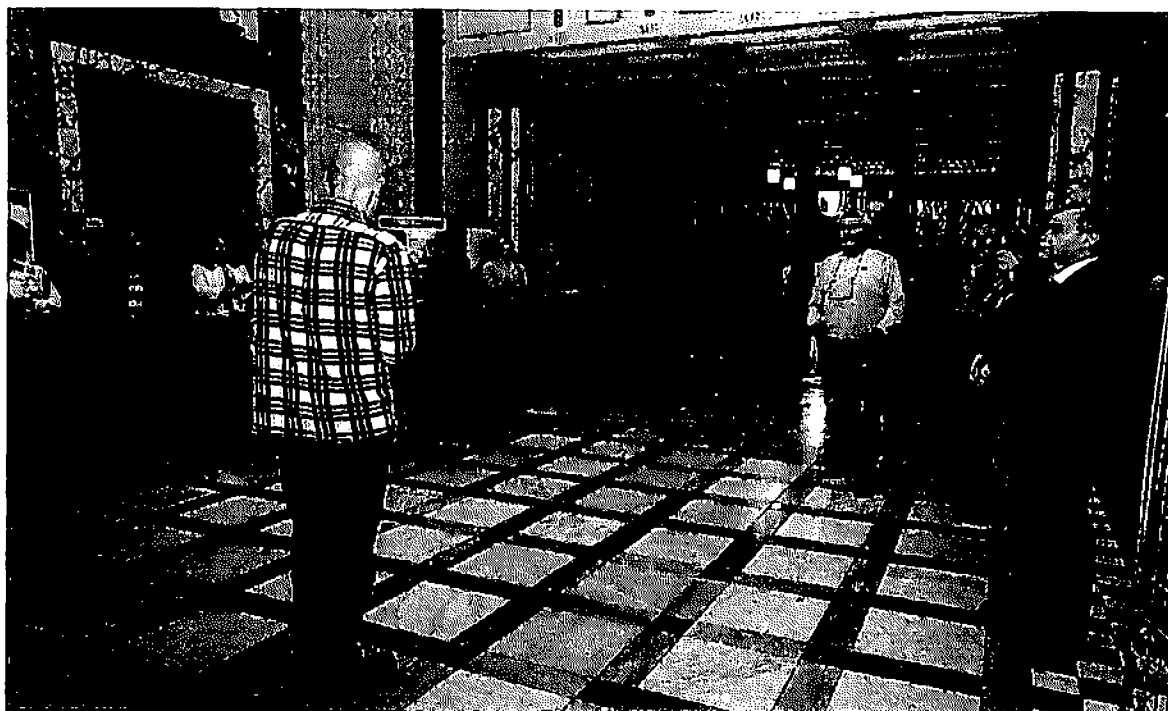


S posljednjega predavanja u sklopu Filmskoga četvrtka održanoga „u živo“, 27. veljače 2020.

Prilagođeni program organizirali smo i za dva godišnja najznačajnija programa: *Međunarodni dan arhiva* 9. lipnja i *Dan(e) Hrvatskoga državnog arhiva*, 10. listopada.



Otvorenje izložbe „Društvo hrvatskih književnika – 120 godina osnutka“ povodom Dana Hrvatskoga državnog arhiva, 13. listopada 2020.



Obilježavanje Međunarodnoga dana arhiva internim otvorenjem izložbe „Katastrofe“ u razdoblju popuštanja epidemioloških mjera, 9. lipnja 2020.

Sudjelovali smo i u obilježavanju više manifestacija koje su vezane uz srodne djelatnosti, kako bi se u javnosti potaknuo interes za arhive i arhivsko gradivo, proširio krug korisnika arhiva i općenito unaprijedilo vrednovanje arhivskoga gradiva kao važnog segmenta kulturne baštine: *Noć muzeja u HDA*, *Tjedan cjeloživotnoga učenja*, *Svjetski dan audiovizualne baštine*, *Festival povijesti KlioFest 2020.*, filmske projekcije u kinu Tuškanac, *Dani europske baštine*, i dr.



Noć muzeja u HDA, 31. siječnja 2020.

Stručno vodstvo kroz zgradu na Marulićevu trgu, zbog epidemioloških smjera u protekloj godini ukinuli.

Priredili smo (fizički) dvije vlastite izložbe s pratećim katalogima, koje su odmah bile dostupne i na mrežnim stranicama HDA:

- „Katastrofe“ u arhivima, povodom obilježavanja Međunarodnog dana arhiva (9. lipnja – 11. rujna)
- Društvo hrvatskih književnika – 120 godina osnutka, u sklopu obilježavanja Dan(a) Arhiva (10. listopada – 29. prosinca)

a u suradnji s Hrvatskim povijesnim muzejom u siječnju je u Francuskome paviljonu (Studentski centar u Zagrebu) otvorena izložba:

- *Ako tebe zaboravim. Holokaust u Hrvatskoj 1941. – 1945. Zadnje odredište Auschwitz*, uz Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta

Povodom održavanja Noći muzeja 31. siječnja 2020. godine, u prostoru HDA postavljena je i manja prigodna izložba vezana uz temu *Velike obljetnice hrvatskih muzeja*.

Prostor u zgradi Arhiva na Marulićevu trgu 21 (Velika čitaonica, Atrij, Profesorska čitaonica, ...), korišten je i za održavanje 10-ak programa drugih organizacija (državnih tijela i organizacija, domaćih i inozemnih izdavačkih i produkcijskih kuća, raznih specijalističkih i strukovnih društva i udruga, visokih učilišta, ...). Prostor je korišten za znanstveno-edukativne skupove, filmska i fotografska snimanja, promocije, koncerte, prezentacije i sl. prigode.



Dodjela nagrade Ministarstva kulture i medija za izvanredna postignuća u području zaštite kulturne baštine „Vicko Andrić“ 15. listopada 2020. u prostoru HDA

Znanstveno-istraživačka djelatnost

HDA je u 2020. također nastavio aktivnosti u okviru projekta *Izrada, objavljivanje i održavanje nacionalnog pravilnika za katalogizaciju*, čiji je nositelj Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Djelatnici Arhiva sudjelovali su u radu stručnog odbora za izradu novih pravila za katalogizaciju, te također u pojedinačnim radnim grupama, kao i sudjelovali ili sami izvodili radionice osposobljavanja prema modelu *edukacija edukatora*.

U našoj je organizaciji – putem online platforme – 18. rujna 2020. održan i stručni skup *Susret konzervatora i restauratora pri državnim arhivima*.

Djelatnici HDA u znanstvenim zvanjima, na radnim mjestima u sastavnici HDA - Zavodu Ivan Kukuljević Sakcinski – permanentno objavljuju znanstvene i stručne radove u kategoriziranim časopisima, drže predavanja na eminentnim znanstvenim skupovima, sudjeluju u istraživanjima i pripremi projektne dokumentacije za prijave projekata na programe Ministarstva znanosti i obrazovanja te Hrvatske zaklade za znanost.

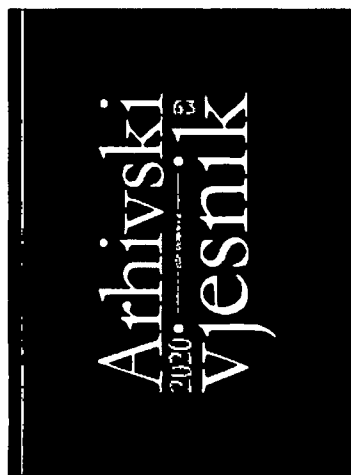
Nastavljene su aktivnosti u okviru članstva u hrvatskome izaslanstvu pri Međunarodnom savezu za sjećanje na holokaust (IHRA).

Djelatnici Arhiva također su imali su autorske prinose u više znanstvenih i stručnih publikacija, te s izlaganjima aktivno sudjelovali na dvadesetak međunarodnih i domaćih seminara, konferencija, savjetovanja, okruglih stolova i drugih skupova.

Izdavačka djelatnost

U izvještajnome razdoblju za tisak je Priređen naš redovni znanstveni časopis, te pet monografija/stručnih publikacija:

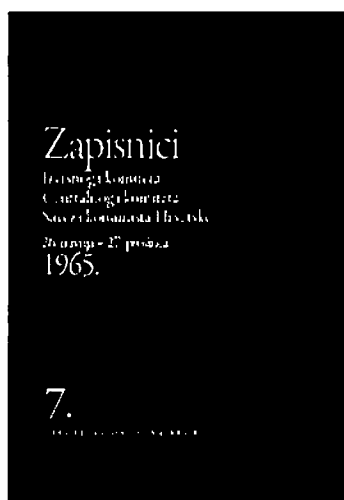
- *Arhivski vjesnik br. 63/2020.*,
- *Zapisnici Izvršnog komiteta CK SKH 26. travnja – 27. prosinca 1965. (sv. 7.),*
- *Zapisnici Izvršnoga vijeća Sabora NR Hrvatske 1958. - 1963.,*
- *Vojne operacije u istočnoj Bosni. Zima 1941./1942.*
- *Zbornik radova sa znanstvenog skupa „Konac velikoga rata“ (Hrvatski državni arhiv , 29. – 30. studenoga 2018.)*
- u ediciji *Riječ iza slike*: Knjiga snimanja filma *Lisice*



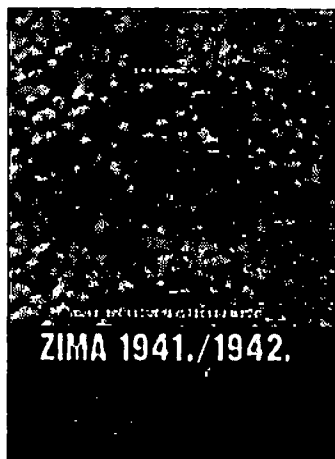
Ovogodišnji broj Arhivskoga vjesnika 63/2020. donosi devet znanstvenih radova različite tematike te brojne druge priloge: prikaze časopisa i knjiga, izvješća o događanjima i skupovima održanima u prethodnoj godini, kao i nekrolog nekadašnjemu ravnatelju HDA-a, Josipu Kolanoviću, koji nas je napustio 2020. Najveći dio znanstvenih radova pripada području arhivske teorije i prakse s naglaskom na zaštiti i opisu osobnih podataka i korištenju fondova koji sadrže takve ili neke druge podatke koji ograničavaju dostupnost gradiva. Zastupljene su i druge teme, pr. analiza Vjesnikove novinske dokumentacije kao kulturnoga dobra i arhivskoga izvora, albuma Ivana Standla *Uspomen na Zagreb* iz 1871. otisnutoga tehnikom svjetlotiska, dotad nepoznatom na hrvatskim područjima, i dr.



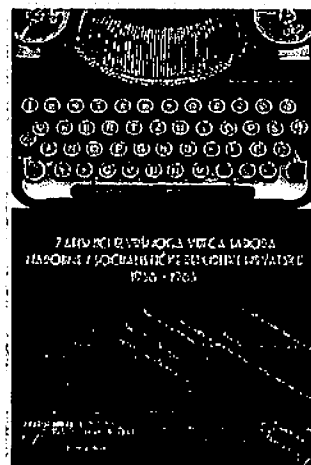
U časopisu Fontes - Izvori za hrvatsku povijest 25/2019., posvećenom arhivskome gradivu Isusovačkoga kolegija u Rijeci, objavljen je izbor gradiva koji se čuva Hrvatskome državnom arhivu i Državnome arhivu u Rijeci. Uz uvodnu studiju i, objavljen je izbor gradiva koji se sastoji od prijepisa povlastica za Kolegij, te gradiva bratovština koje su djelovale uz crkvu sv. Vida i sâm Kolegij i isusovačku akademiju.



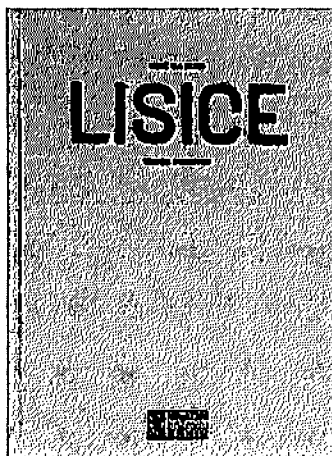
Zapisnici sjednica Izvršnog komiteta Centralnoga komiteta Saveza komunista Hrvatske (IK CK SKH), koje objavljuje Hrvatski državni arhiv, šesti su nastavak nakladničke cjeline zapisnika sjednica IK CK SKH. Kronološki se ova publikacija nastavlja na prethodne edicije zapisnika sjednica Politbiroa / Izvršnoga komiteta CK SKH, te ova edicija obuhvaća razdoblje od 1964. do 1965., ukupno 78 zapisnika. Urednice izdanja bile su dr. sc. Tatjana Šarić te Marijana Jukić.



Dezintegracija Kraljevine Jugoslavije nakon napada sila Osovine najviše je pogodila srpski narod koji je njezin nestanak doživio kao gubitak svoje nacionalne slobode, stoga je oružani otpor u svome začetku imao čisto srpsko nacionalno obilježje. Ustanak je prvotno bio usmjeren protiv Nezavisne Države Hrvatske i otpočeo je na području Bosne i Hercegovine. U zimi 1941. najjače ustaničko žarište nalazilo se u istočnoj Bosni, gdje su se našle oružane snage NDH, Njemačke i Italije te snage NOP-a i jugoslavenske vojske. Sile Osovine smatrale su da će uništenjem ustaničkih snaga u istočnoj Bosni suzbiti ustanak u cjelini, no ishod ovih operacija nije iznio konačno razrješenje sukoba na prostoru NDH.



U knjizi je objavljeno 114 zapisnika sjednica Izvršnoga vijeća Sabora NRH/SRH održanih od 10. travnja 1958. do 22. lipnja 1963. godine. Kronološki i funkcionalno riječ je o nastavku niza sjednica Vlade i Izvršnoga vijeća Sabora iz razdoblja 1945. – 1958. koje je HDA objavio 2018. i 2019. godine. Knjiga sadrži predgovor i uvodnu studiju, kritički znanstveni aparat (više od 1200 bilješki uz tekst) i četiri kazala (osobnih imena, zemljopisnih pojmova, institucija, predmetno) koji doprinose razumijevanju i lakšem pretraživanju izvornoga teksta zapisnika sjednica.



Edicijom *Riječ iz slike* HDA je započeo s objavljivanjem knjiga snimanja nacionalnih filmskih remek-djela. „Lisice“ redatelja Krste Papića iz 1969. godine jedno je od najuspjelijih ostvarenja modernističkoga razdoblja hrvatske kinematografije. Drama smještena u grubu vizuru Dalmatinske zagore, odmah je prepoznata kao iznimno djelo, te je film osvojio Zlatne arene za najbolji film i najbolju režiju. Nakon toga je prikazan u Cannesu i uskoro je postao jedan od najpoznatijih i najprikazivanijih hrvatskih filmova u inozemstvu

Konac Velikoga rata



U sklopu programa pod nazivom „Obilježavanje stogodišnjice Prvog svjetskog rata“, kojom je krovna arhivska ustanova u Hrvatskoj od 2014. do 2018. Nastojala doprinijeti razumijevanju toga razdoblja prošlosti, 29. i 30. studenoga 2018. u Hrvatskome državnom arhivu održan je dvodnevni znanstveni skup pod nazivom „Konac Velikoga rata“ kao svojevrsni zaglavak spomenutih aktivnosti. U istoimenomu je *Zborniku* nešto više od godinu dana kasnije tiskan veći dio tekstova nastalih na temelju izlaganja na spomenutom Skupu.

Suradnja s obrazovnim ustanovama

Djelatnici Arhiva sudjeluju u izvođenju nastave na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Hrvatskom katoličkom sveučilištu, Učiteljskom fakultetu u Zagrebu, Hrvatskom vojnom učilištu dr. Franjo Tuđman, Hrvatskim studijima te Studijskome centru za javnu upravu i javne financije pri Pravnom fakultetu u Zagrebu. U Arhivu i izvan njega održano je i nekoliko tematskih predavanja za seminarske grupe s drugih visokih učilišta (Arhitektonski fakultet u Zagrebu, Građevinski fakultet u Zagrebu, Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije), te dio nastave za Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu.

Komunikacija s javnošću

Sva naša događanja popratili smo promotivnim aktivnostima za koje su pripremane najave, pozivnice, plakati, objave za web i Facebook stranicu HDA, te izjave za tisak s ciljem promicanja i popularizacije arhivske djelatnosti. Redovito su uređivane obavijesti, oblikovan je sadržaj i objavljivani novi dokumenti na mrežnim stranicama. Različita su događanja u Arhivu sustavno fotodokumentirana, pri čemu su snimljene 17 reportaža s oko 600 digitalnih snimaka.

Obavijesti i najave redovito su slane na adrese raznih medija koji su pratili događanja u HDA u svojim prilogima na TV i radio postajama, web portalima te u tisku (*HINA, HRT, RTL, NOVATV, Z1, 1. i 2. program HRT radija, radio Martin, radio Sljeme, „24sata“, Novosti, Nacional, Nezavisni portal Regional Express, Slobodna Dalmacija, Glas koncila, Vijenac, Novi list, Jutarnji list, Večernji list, culturenet.hr, historiografija.hr, Hrvatski filmski savez, TIC – vodič Turističko informativnog centra, portal Politikaplus, Adriatic News, ...*).

3. Podrška stvarateljima gradiva u upravljanju dokumentacijom

Aktivnosti na tom području usmjerene su na davanje podrške javnim tijelima i drugim organizacijama u upravljanju dokumentacijom koja nastaje njihovim radom, čime Arhiv utječe na kvalitetu obrađenosti dokumentacije koju će s vremenom preuzeti, te doprinosi učinkovitosti i racionalnosti dokumentacijskih sustava javnih tijela i ustanova. Te aktivnosti uključuju i podršku područnim državnim arhivima u upravljanju njihovim gradivom i u radu sa stvarateljima gradiva u njihovoj nadležnosti. Ostvarili smo sljedeće:

Evidencije o stvarateljima/imateljima i o gradivu izvan arhiva

U okviru redovnih aktivnosti, pružana je tehnička i sadržajna pomoć prilikom unosa podataka u HAIS za 42 stvaratelja.

Nastavljena je provjera podataka o drugim vanjskim korisnicima sustava te su ažurirani podatci o 80 stvaratelja i imatelja u nadležnosti područnih državnih arhiva koji koriste nacionalni arhivski informacijski sustav. Redovito je provjeravana tehnička ispravnost XML datoteka dostavljenih u područne državne arhive i u HDA - u 2020. Odsjek za matičnu i razvojnu službu HDA pregledao ih je 564.

Redovita podrška u vezi s korištenjem sustava, korisnicima je pružana i telefonom (351) te elektroničkom poštom (107).

Nadzor nad stvarateljima i imateljima arhivskog gradiva

Obavljeno je 14 stručnih redovnih/izvanrednih nadzornih pregleda:

1. Hrvatska komora Dentalne medicine
2. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU
3. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
4. Ravnateljstvo za robne zalihe
5. Hrvatska ljekarnička komora
6. HŽ Putnički prijevoz
7. Družba sestara služavki Malog Isusa
8. Ured za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade RH
9. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne skrbi
10. Rudarsko geološko naftni fakultet
11. Hrvatsko novinarsko društvo
12. Ministarstvo poljoprivrede
13. INA d.d.
14. Hrvatsko narodno kazalište

Za nadzore obavljene u 2019. i 2020. godini izrađeno je 5 naloga za produljenjem izvršenja mjera rokova za izvršenje preporuka/ Rješenja o uklanjanju nedostataka

1. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave-produljenje
2. Visoki prekršajni sud-produljenje
3. Hrvatska psihološka komora
4. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave-produljenje

5. Institut za turizam-produljenje

Stručna podrška u zaštiti gradiva izvan arhiva

Izdano je 29 rješenja o suglasnosti/odobrenja na interne pravilnike o zaštiti dokumentarnog i arhivskog gradiva i/ili popisa gradiva s rokovima čuvanja, dok je jedan zahtjev odbijen.

Na zahtjev stvaratelja izdano je 147 rješenja o odobrenju izlučivanja ili djelomičnog izlučivanja gradiva, a četiri su zahtjeva odbijena. Ukupna količina izlučenoga gradiva je cca 29.430 d/m:

Obavljena su 33 obilaska (uvida i sastanaka) i 28 mišljenja u pisanom obliku, vezano uz stručno savjetovanje i rješavanje pojedinih problema rukovanja i upravljanja gradivom određenih stvaratelja, kao što su: uredsko poslovanje, hodogrami dokumentacije, vrednovanje gradiva, ovlaštenja za postupanje, izlučivanje gradiva, izrada internih akata o postupanju s gradivom, o čemu su davane usmene i pisane upute i mišljenja.

U svrhu ujednačavanja postupanja također su davane upute nadležnim službama svih državnih arhiva, te stvarateljima i imateljima izvan vlastite nadležnosti o postupanju s gradivom likvidiranih poduzeća, rokovima čuvanja, upravljanju elektroničkim gradivom i dr., po njihovu upitu.

Stručno usavršavanje djelatnika na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva

U 2020. godini održana su tri *Tečaja uredskoga poslovanja i upravljanja dokumentacijom* u trajanju od po 3 dana za zaposlenike na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskom gradivom izvan arhiva (modul 1 Programa usavršavanja prihvaćenoga na Stručnom vijeću). Tečaju su prisustvovala 52 polaznika.

Polaganju ispita za provjeru stručne osposobljenosti djelatnika na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva pristupilo je 364, a položilo ga je 317 kandidata s područja cijele Republike Hrvatske.

Preuzimanje gradiva u Arhiv

Po službenoj dužnosti, od tijela državne uprave i drugih državnih organizacija, odnosno, pravnih subjekata s javnim ovlastima, preuzeto je oko 187,5 d/m konvencionalnoga gradiva kao i raznovrsno nekonvencionalno gradivo. Kontinuirano je nastavljeno i službeno preuzimanje izvornoga filmskog gradiva s pratećom dokumentacijom (popratnim filmskim gradivom).

Otkupom ili darovanjem preuzeto je oko 15 d/m konvencionalnoga privatnog gradiva, nešto više od 2.000 fotografija, 20-ak zemljovidna i 50-ak grafika.

Vrsta postupka	Broj postupaka
Preuzimanje po službenoj dužnosti	12
Otkup	10
Darovanje	15
Mišljenje o otkupima drugih državnih arhiva	2
Odbijeni prijedlozi	5
Pohrana	-
Primopredaja s drugim arhivima	4
Postupci u tijeku	28
Ukupno	76

120.000,00 kn

– iznos sredstava za otkup arhivskoga gradiva odobrenih Arhivu od Ministarstva kulture u okviru financiranja javnih potreba u kulturi u 2020. godini

Statistika rada Povjerenstva za preuzimanje javnog i privatnog arhivskog gradiva u HDA u 2020. godini

O preuzetom arhivskom gradivu vode se Knjiga primljenoga arhivskog gradiva, Knjiga pohranjenoga arhivskog gradiva i Opći inventar arhivskog gradiva HDA, u konvencionalnom i digitalnom obliku.

Opći inventar ažuriran je sukladno postupcima preuzimanjima gradiva stvaratelja i posjednika izvan arhiva, ali i internim primopredajama i revizijama u odjelima i odsjecima HDA. Dodijeljeno je 6 novih signatura za fondove/zbirke. Nastavljena je revizija Općeg inventara kojoj je cilj provjera i utvrđivanje podataka o statusu fondova i zbirki, zaduženim osobama za izradu opisa u HAIS-u, razini opisa, objavljenim obavijesnim pomagalicama i dr.

4. Poboljšanje uvjeta za dugoročno očuvanje i iskoristivost gradiva

Arhiv je obavezan osiguravati primjerene uvjete za preuzimanje gradiva stvaratelja u svojoj nadležnosti, koje im više nije potrebno u tekućem poslovanju, bilo da se radi o elektroničkom gradivu ili onome na konvencionalnom ili drugim nekonvencionalnim medijima. Aktivnosti na tom području usmjerene su na poboljšanje načina upravljanja uvjetima u spremištima, uređenje novih spremišnih prostorija za preuzimanje prinova gradiva, poboljšanje uvjeta u postojećim arhivskim spremištima, provođenje mjera aktivne zaštite ugroženog ili oštećenog gradiva, tehničko uređivanje gradiva koje još nije primjereno tehnički uređeno, unaprjeđenje informacijskoga sustava arhiva na način da obuhvaća i podrži upravljanje spremištima i gradivom u procesu obrade i korištenja, izradu plana postupanja u slučaju katastrofe ili nesreće, provjeru i uvježbavanje postupanja, te pokretanje projekta uspostave e-arhiva.

Ostvarili smo sljedeće:

Uređenje novih spremišta

Zbog nedostatka spremišnoga prostora za preuzimanje i smještaj javnoga arhivskog gradiva, HDA je prije godinu i pol pristupio uređenju jednoga dodatnog objekta bivše vojarne „Ljudevit Posavski“ u kompleksu objekata u Kerestincu. U protekloj smo godini uređenje doveli do kraja, a nabavljeni su i pokretni regali za oko 10 000 d/m konvencionalnoga gradiva.

Postojeća arhivska spremišta

Arhiv raspolaže s oko 10 600 m² spremišnoga prostora. Na svim lokacijama provođena su potrebna ispitivanja i radovi na održavanju spremišta i opreme. Napose je uložena znatan napor za sustavni pregled svih lokacija nakon dvaju razornih potresa: 22. ožujka i 29. prosinca. U ožujku je najviše stradala središnja zgrada na Marulićevom trgu, pogotovo nadgrađe nad Velikom čitaonicom koje drži kupolu i na svakom uglu grupne skulpture bakrenih sova. Arhivska spremišta i uredski prostori tek su manje oštećeni u vidu pucanja i otpadanja žbuke, oštećenih fiksnih i pokretnih polica, te popadaloga gradiva. Oštećeno je i nadstroplje iznad IV istočne etaže, koje je moralo biti hitno sanirano radi procurivanja oborinskih voda u spremišne prostore. Znatna oštećenja ustanovljena su i u zgradi u Savskoj cesti 131. Potres u prosincu povećao je dotadašnja oštećenja u mjeri da je Velika čitaonica uopće zabranjena za uporabu, a došlo je i do još jednoga puknuća betonske deke nad spremištima. Ovaj puta znatnije je oštećen i jedan spremišni objekt u Kerestincu. Objekti su oba puta pregledani od nadležnih službi, te su štete prijavljene nadležnim ministarstvima za državne nekretnine, kao i resornome Ministarstvu kulture i medija.

Unatoč svim navedenim otežavajućim okolnostima, u spremišnim prostorima sustavno su se pratili i održavali mikroklimatski i sigurnosni uvjeti.

U spremištima filmskoga gradiva u Savskoj cesti 131, postavljeni su dodatni novi uređaji za odvlaživanje, čime su znatno poboljšani tehnički uvjeti sigurnosti pohranjenog gradiva.

Povećana je također urednost spremišta. Otpad koji nastaje u postupku obrade gradiva razvrstava se i propisno zbrinjava. U industrijsku preradu predano je 3.640 kg pisaćeg papira te nekoliko kontejnera papirnate ambalaže.

Upravljanje gradivom u spremištima

Za objekt na Marulićevu trgu izrađeni su dopunjeni tehnički listovi prostorija, te se i nadalje rade mjesečni izlisti s mikroklimatskim podacima u spremištima. Konstantno se ažuriraju nacrti spremišnih prostorija (s policama) te nacrti vatrogasnih aparata i hidranata (postavljeni u spremišta), a također su se konstantno dopunjavale oznake fondova. Provjereni su tehnički podaci o spremištima, te u tome smislu ažurirane promjene u excel-tablici te na tehničkim listovima spremišta (nacrti i tehnički listovi postavljeni u spremišta). Sve navedeno obavljeno je za sve lokacije HDA: Marulićev trg, Savska cesta, Kaptol, Januševec, Kerestinac (sve u Zagrebu).

U svakom je spremištu izložen nacrt prostorije s policama te nacrt položaja vatrogasnih aparata, hidranata i deratizacijskih kutija. Redovito se ažuriraju tehnički podaci o spremištima i opremi u njima, topografski inventar te se označavaju novopreuzeti fondovi.

Gradivo i oprema povremeno se premještaju unutar spremišta Arhiva, ovisno o tekućim potrebama manipulacije gradivom, optimalne i sigurne upotrebe spremišnih prostorija, te racionalizacije resursa potrebnih za dopremu gradiva iz dislociranih spremišta.

Zaštitno je opremljeno oko 200 d/m gradiva (cca 2.000 kutija).

Mjere aktivne zaštite ugroženog ili oštećenog gradiva: tehničko opremanje, konzerviranje i restauriranje, mikrofilmiranje, digitalizacija

Kroz posebne programe interventne zaštite i obrade arhivskoga gradiva nabavljene su kutije i oprema za zaštitu mikrofiševa, arhivske kutije za opremanje gradiva većeg formata, neutralna valovita ljepenka, pomoćni materijal za izradu mapa i gotove mape za zaštitu nacrti i karata velikoga formata, beskiselinski papir za izradu omota, te zaštitna ambalaža za filmsko gradivo

Konzervirano je i restaurirano ukupno 14.092 listova/jedinica oštećenoga gradiva, uvezano je 48 knjiga, spiralno uvezano 46 knjiga, izrađeno je 174 jedinica zaštitne ambalaže za gradivo sljedećih fondova Hrvatskoga državnog arhiva:

- 13. Ugarsko namjesničko vijeće
- 31. Srijemska županija
- 65. Hrvatski sabor 1861.-1918
- 99. Riječka županija
- 101. Modruško - riječka županija
- 395. Banski stol 1850-1945
- 831. Andrija Štampar
- 902. Kartografska zbirka
- 904. Zbirka planova
- 907. Zbirka stampata
- 1060. Podžupanija zagrebačka (1875-1886)
- 1422. Agencija za fotodokumentaciju
- 1443. Vjesnikova fototeka – serija portreti
- 1533. Štedionica NDH
- 1549. Zbirka zapisa upravnih i vojnih vlasti NDH i NOP
- 2109. Badovinac Tomislav

Konzervirano je i restaurirano 5.611 listova / jedinica, uvezano 22 knjiga, te izrađeno 160 jedinica zaštitne ambalaže za 15 drugih imatelja pisane baštine u RH i BiH (arhivi, muzeji, samostani, knjižnice). Radovi na navedenom gradivu obavljaju se prema prioritetima ugroženosti i značaju u suradnji s regionalnim konzervatorskim odjelima.

Svi obavljani konzervatorsko-restauratorski radovi dokumentirani su u pisanom obliku i fotodokumentirani digitalnom kamerom. Opseg dokumentiranja i fotodokumentiranja prilagođen je značaju te stupnju i složenosti oštećenja konzerviranog i restauriranog gradiva.

Za zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizaciju) pripremljeno je gradivo iz dvaju fondova i dvije zbirke HDA:

- *HR-HDA-1421. Arhiv mapa*
- *HR-HDA-907. Zbirka stampata*
- *HR-HDA-1561. SDS RSUP SRH*
- *HR-HDA-79. Zemaljska vlada. Odjel za unutarnje poslove, serija Središnja defenzivna dojavna služba (SDDS)*

Uz fizičku pripremu, izrađeni su strukturirani popisi arhivskih jedinica prema obavijesnim pomagalima fondova i zbirki, u excel tablicama.

Također je napravljen prijedlog gradiva za digitalizaciju koja će se provoditi u okviru trogodišnjega projekta Digitalizacija kulturne baštine (MK, 2019-2021), s projekcijama količina, izvoditelja pripreme, te rokova izvršenja.

Izrađeno je 236.236 digitalnih snimki dokumenata iz sljedećih cjelina arhivskoga gradiva:

- *Redarstvena oblast za grad Zagreb (HR-HDA-259).* Skenirano je 8300 kartotečnih listića.
- *Republički odbor Saveza ratnih vojnih invalida Hrvatske (HR-HDA-628).* Skenirano je 46 fotografija.
- *Zlatan Sremec (HR-HDA-820).* Skenirano je 5 fotografija.
- *Milivoj Huber (HR-HDA-1037).* Skenirano je 495 fotografija.
- *Obitelj Lhotka (HR-HDA-1054).* Skenirana je 41 fotografija.
- *Ured za podržavljani imetak. Ministarstvo državne riznice, Odjel za novčarstvo, državnu imovinu i dugove (HR-HDA-1076).* Skeniran je 54 731 kartotečni listić.
- *Fotografije radničkog i komunističkog pokreta (HR-HDA-1379).* Skenirano je 12 800 kartotečnih listića.
- *Fond fotografija Agencije za fotodokumentaciju (HR-HDA-1422).* Skeniran je 1491 negativa.
- *Zbirka fotografija Mladena Čaldarovića (HR-HDA-1444).* Skenirano je 1379 fotografija.
- *Zbirka fotografija Đure Griesbacha »Bijela flota Jadrolinije« (HR-HDA-1447).* Skenirano je 999 fotografija.
- *Zbirka mikrofilmova matičnih knjiga i popisa obitelji (HR-HDA-1448).* Snimljeno je 784 snimke matičnih knjiga.
- *Ljekarna Bartulić (HR-HDA-1526).* Skenirano je 209 fotografija.
- *Štedionica NDH u Zagrebu (HR-HDA-1533).* Skenirano je 38 fotografija.
- *Zbirka zapisa upravnih i vojnih vlasti NDH i NOP-a (HR-HDA-1549).* Ukupno je snimljeno 39 338 snimaka dokumenata i 40 000 kartotečnih listića.
- *Zbirka gradiva za povijest Židova (HR-HDA-1551).* Skenirano je 20 fotografija.
- *SDS RSUP SRH (HR-HDA-1561).* Izrađeno je 49 240 snimaka dokumenata, 183 snimaka fotografija i 6033 snimaka iz mikrofiseva.
- *Tanjug (HR-HDA-1607).* Skenirane su 174 fotografije.

- *Zbirka fotografija Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku (HR-HDA-1673)*. Skenirano je 57 negativa na staklu.
- *Zbirka fotografija obitelji Šilović (HR-HDA-1674)*. Skenirano je i obrađeno 188 fotografija.
- *Zbirka razglednica (HR-HDA-1684)*. Skenirano je 2150 komada.
- *Zbirka fotografija nepoznatih obitelji (HR-HDA-1526)*. Skenirane su 34 fotografije.
- *Ured predsjednika RH Franje Tuđmana (HR-HDA-1741)*. Skenirano je ukupno 9497 negativa.
- *Božo Težak (HR-HDA-1787)*. Skenirano je 415 fotografija.
- *Komisija za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava Drugog svjetskog rata (HR-HDA-1944)*. Skenirane su 602 fotografije.
- *Zbirka fotografija iz hrvatskih fotografskih ateljea 19. i 20. stoljeća (HR-HDA-2018)*. Skenirane su 592 fotografije.
- *Zoran Filipović (HR-HDA-2037)*. Skenirano je 3211 negativa.
- *Zbirka fotografija Vladimira Susića (HR-HDA-2105)*. Skenirano je 316 snimaka.
- *Komisija za sakupljanje i očuvanje kulturnih spomenika i starina (HR-HDA-2117)*. Snimljeno je 2868 snimaka.

Osim samoga snimanja, obrezivanjem i poravnavanjem – posebice radom djelatnika koji su neko vrijeme, tijekom ožujka i travnja te studenoga i prosinca, proveli na radu od kuće – obrađeno je 105 250 snimaka iz fonda *Komisije za agrarnu reformu i kolonizaciju Narodne Republike Hrvatske (HR-HDA-1167)*, 1121 snimka iz fonda *Komisija za sakupljanje i očuvanje kulturnih spomenika i starina (HR-HDA-2117)* te 10 706 snimaka novina *Il Dalmata*. OCR softverom obrađena je 15 761 snimka iz fonda *Zemaljska uprava narodnih dobara NRH 1945. – 1946. (ZUND): kartoteka (HR-HDA-313)*, 54 731 snimka iz fonda *Ured za podržavljani imetak. Ministarstvo državne riznice, Odjel za novčarstvo, državnu imovinu i dugove (HR-HDA-1076)*, 8300 snimaka iz fonda *Redarstvena oblast za grad Zagreb (HR-HDA-259)*, 12 800 snimaka iz fonda *Fotografije radničkog i komunističkog pokreta (HR-HDA-1379)* te 5166 snimaka zapisnika IK CK SKH.

Tijekom izvještajnog razdoblja u potpunosti je završen program zaštite i restauracije AV gradiva HDA u kojem je digitaliziran 31 filmski naslov, te restaurirano digitalnim postupkom 11 naslova filmova. Digitalno restaurirani film „Deveti krug“ primljen je u selekciju „Cannes Classics“ filmskog festivala u Cannesu.

Završen je i ugovoreni projekt suradnje sa Ustanovom Zagreb film, na zaštiti i restauraciji 14 kratkometražnih animiranih i dokumentarnih filmova nastalih u produkciji ove ustanove, te suradnja s Kino Klubom Zagreb na izvođenjem programa digitalne restauracije 14 kratkometražnih eksperimentalnih filmova autorice Tatjane Ivančić.

U izvještajnom razdoblju završena je revizija tehničkog stanja dugometražnih filmova (pregled stanja, obrada i evidentiranje) započetog u prethodnom razdoblju, te je započeto s revizijom tehničkog stanja kratkometražnih filmova (pregled stanja, obrada i evidentiranje): obavljen je kontrolni pregled i tehnička obrada izvornog filmskog gradiva (negativ) u količini od 497.488 metara (1690 rola) za 291 naslova filmskih djela, te 498.815 metara (320 rola) pozitiv kopija za 199 na filmskoj vrpici.

5. Sposobnosti i kompetencije

Ključni čimbenik u ostvarenju zadaća arhiva jesu sposobnosti, kompetencije i motiviranost zaposlenika i suradnika. Zaposlenicima nastojimo osigurati uvjete da uz rad usavršavaju svoje vještine, osobito da razviju kompetencije važne za rad u digitalnom okruženju. Razvijamo radno okruženje koje potiče na suradnju, inicijativu i kreativnost u obavljanju posla, vodeći računa o učinkovitosti i racionalnosti radnih procesa, pravila i sustava koji ih podupiru. Ostvarili smo sljedeće:

Matični poslovi arhivske službe

Hrvatski državni arhiv vodi središnje evidencije arhivske službe u RH. Kao administratori sustava, djelatnici Arhiva pružali su stručnu pomoć državnim arhivima u radu u arhivskom informacijskom sustavu i u uključivanju u sustav stvaratelja gradiva iz njihove nadležnosti. U sustavu su obavljani sljedeći poslovi: odobravanje korisnika (24), dodjeljivanje ustanova u nadležnost (114), promjena vlasništva nad zapisima arhivskog gradiva (866), dodjela suradništva (3), objavljivanje zapisa arhivskog gradiva (43), objavljivanje zapisa stvaratelja (3). Redovito su o korištenju sustava savjetovani korisnici telefonom (34) i elektroničkom poštom (86) te je pružana pomoć radi uklanjanja poteškoća u korištenju sustava.

Na vanjskoj strani sustava objavljeno je 11 obavijesnih pomagala.

Prikupljeni su podaci o zaposlenima od područnih državnih arhiva te je ažurirana Evidencija zaposlenih u državnim arhivima sa stanjem na 31.12.2020.

Prikupljena je i evidentirana dokumentacija o radu područnih državnih arhiva: izvješća o radu (18), planovi rada (17), primopredaja gradiva (65).

Arhiv je kroz Nacionalnu arhivsku savjetodavnu službu kreirao i pripremao različite programe edukacija za zaposlene u državnim arhivima (preventivna zaštita papira, restauracija, zaštita fotografskoga gradiva, edukacija za pristupnike stručnome ispitu, ...), ali je zbog okolnosti održan samo:

- Susret restauratora i konzervatora arhivskog i knjižnog gradiva i umjetnina na papiru

HDA pruža stručnu i administrativnu podršku stručnim povjerenstvima Hrvatskoga arhivskog vijeća, koja djeluju na razini arhivske službe. Povjerenstvo za polaganje stručnih ispita u arhivskoj struci održalo je 3 ispitna roka, te obavljalo konzultantski rad s obveznicima stručnih ispita, razmatralo prijavljene teme i obavilo pregled stručnih i praktičnih radova. Od 49 kandidata, ispit je u potpunosti položilo njih 45. Stručno povjerenstvo za dodjelu viših stručnih zvanja u arhivskoj struci obradilo je 41 zahtjev za dodjelu viših zvanja. Povjerenstvo za ispite o stručnoj osposobljenosti djelatnika na poslovima upravljanja dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva, u izvještajnom je razdoblju održalo 4 ispitna roka. Pristupilo je 159 kandidata, a ispit je položilo njih 132.

Održan je jedan sastanak radne grupe za digitalizaciju gradiva arhiva SFRJ (veljača 2020.) na kojem su razmatrane mogućnosti financiranja projekta digitalizacije zajedničke baštine.

Povećanje stručnih i organizacijskih sposobnosti Arhiva i osiguranje dostupnosti resursa iz više izvora

HDA je član Međunarodnoga arhivskog vijeća (ICA), Međunarodnoga udruženja filmskih arhiva (FIAF) i Europskoga udruženja filmskih arhiva (ACE), a u 2020. nastavljena je redovita

suradnja s konzorcijem ICARUS, potom s Forumom slavenskih kultura, te drugim međunarodnim tijelima i udruženjima. Na području međunarodne suradnje nastavljena je bilateralna suradnja s nacionalnim arhivima i arhivskim ustanovama država u okruženju.

Također je ostvarena suradnja s većim brojem ustanova i društava na izvršenju zajedničkih programa ili pojedinih aktivnosti drugih ustanova koje su vezane uz arhivsku djelatnost. Stručni su djelatnici HDA tijekom godine sudjelovali i u radu različitih stručnih tijela i povjerenstava drugih ustanova: Predsjedništvo Hrvatskoga arhivističkoga društva, Predsjedništvo Hrvatskoga kartografskog društva, Upravni odbor Društva za hrvatsku povjesnicu, Programsko-znanstveni odbor Seminara AKM, Povjerenstvo za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja, Povjerenstvo Ministarstva branitelja za provedbu projekta digitalizacije arhivske dokumentacije iz Domovinskoga rata, Savjet Škole medijske kulture, Hrvatsko audiovizualno vijeće.

Djelatnici Arhiva su tijekom godine kao slušači ili izlagači sudjelovali na 30-ak seminara, predavanja, tečajeva, okruglih stolova i drugih stručnih i znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu, vezano uz arhivsku i srodne djelatnosti, te administrativnu i tehničku podršku radnim procesima Arhiva.

Administrativna i tehnička podrška radnih procesa i sustava Arhiva

U 2020. je održano 18 sjednica Poslovnoga kolegija.

Pojedini poslovi obavljali su se u okviru desetak stalnih stručnih povjerenstava, odbora i uredništava: Povjerenstvo za odabiranje i izlučivanje arhivskog i registraturnog gradiva izvan arhiva i u HDA, Povjerenstvo za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za arhivsko gradivo, Povjerenstvo za preuzimanje javnog i privatnog gradiva, Knjižnični odbor, Uredništvo web stranice i Facebooka HDA, Uredništvo portala Prvi svjetski rat 1914. – 1918.: pogled iz arhiva, uredništava časopisa Arhivski vjesnik i Fontes – Izvori za hrvatsku povijest, Povjerenstvo za razmatranje prihvatljivosti jednokratnog iznajmljivanja prostora, Odbor za zaštitu na radu.

Kroz godinu je djelovalo i Radničko vijeće, a poslovne aktivnosti provodile su i osobe s posebnim ovlaštenjima: službenik za informiranje; službenik za zaštitu osobnih podataka; ovlaštenik za nadzor nad prikupljanjem, obradom, korištenjem i dostavom trećim osobama osobnih podataka radnika; povjerenik za etiku; osoba zadužena za nepravilnosti; savjetnik za informacijsku sigurnost; osoba za promicanje ravnopravnosti spolova; osoba ovlaštena za primanje i rješavanje pritužbi vezanih uz zaštitu dostojanstva zaposlenika; sindikalni povjerenik; povjerenik radnika HDA za zaštitu na radu; povjerenik za otpad u HDA.

Redovito su prikupljani i obrađivani podatci o sudjelovanju djelatnika HDA na stručnim i znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu. Obavljani su zadatci u vezi s planiranjem rada i izvještavanjem o radu, koordiniranjem posebnih programa i projekata, te su po potrebi održavani radni sastanci pojedinih stručnih grupa, odjela i odsjeka.

Djelatnici Hrvatskoga državnog arhiva nakon potresa 29. prosinca, aktivno su 2 dana sudjelovali na evakuaciji arhivskoga gradiva iz Sabirnoga arhivskog centra u Petrinji u zgradu matičnoga Državnog arhiva u Sisku.

Kroz rad Odjela općih i računovodstvenih poslova redovito su obavljani svi pravni, financijsko-knjigovodstveni, kadrovski, administrativni, materijalni i tehnički poslovi prema važećim zakonskim propisima i prema potrebama HDA. Pojačani su bili i poslovi usklađivanja postojećih internih akata HDA s važećim zakonskim propisima te su pripremani

novi interni akti. Također su obavljani svi poslovi uredskog poslovanja HDA u cjelini, te provedeni planirani otvoreni postupci javne nabave i postupci jednostavne nabave. Praćeno je stanje objekata, instalacija i opreme, organizirani potrebni popravci i radovi, provedena sva ispitivanja i servisi na svim lokacijama koje je Arhiv dužan provesti prema zakonskim propisima, te obavljene radnje potrebne za održavanje okoliša i zelenih površina oko objekata Arhiva.

U segmentu održavanja i poboljšanja IT infrastrukture obavljane su sve redovite aktivnosti kojima je cilj osigurati raspoloživost resursa i usklađenost IT sustava s potrebama ustanove.

KLASA: 001-02/19-02/04

URBROJ: 565-01/2-21-3

Zagreb, 18. veljače 2021.

IZVJESTITELJ:

Dr. sc. Dinko Čutura, ravnatelj

Doneseno na 12. sjednici (elektroničkoj) Upravnog vijeća Hrvatskog državnog arhiva 26. veljače 2021. godine.



**PREDSJEDNIK
UPRAVNOG VIJEĆA
HRVATSKOG DRŽAVNOG ARHIVA:**

Dr. sc. Dražen Kušen